

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

80.

K U R Y E R L I T E W S K I.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Вторникъ. 10-го Октября. — 1839 — Wilno. Wtorek. 10-go Października.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 29 Сентября.

Высочайшія Грамоты.

БОЖІЕЮ МИЛОСТІЮ

МЫ НИКОЛАЙ ПЕРВЫЙ,
ИМПЕРАТОРЪ и САМОДЕРЖЕЦЪ

Всероссійскій,

и проч., и проч., и проч.,

I.

Командующему войсками, на Кавказской Линіи и въ Черноморіи расположеннымъ, Нашему Генералъ-Адъютанту, Генералъ-Лейтенанту Граббе.

Съ самаго начала въ нынѣшнемъ году военныхъ дѣйствій въ Северномъ Дагестанѣ, всѣ войска, ввѣренныя начальству вашему, явили многочисленныя подвиги мужества изумительнаго, храбрости необыкновенной. Въ теченіе трехъ мѣсяцевъ, преслѣдуя неослабно возмущавшіяся скопища подъ предводительствомъ Шампи, они всюду поражали матежниковъ среди ихъ убажищъ, самую природою укрѣпленныхъ, и нѣмъ геройскіе подвиги свои увѣнчали, послѣдствіемъ которыхъ штурмовъ, взятіемъ замка Ахульго, не смотря на самое отчаянное сопротивленіе Горцевъ и недоступность мѣста, крѣпостію своею превосходящую всякое вѣроятіе. Начальствуя ввѣренными вамъ войсками, вы всегда воодушевляли ихъ своимъ примѣромъ; благоразумною же предусмотрительностію, отличными распоряженіями, рѣшительностію предуготовили войскамъ путь къ блестящимъ подвигамъ и совершенной побѣдѣ. Въ ознаменованіе Нашего особеннаго къ вамъ благоволенія и въ справедливое возданіе заслугамъ вашимъ, Всемилостивѣйше жалуюмъ васъ Кавалеромъ Ордена Святаго Благовернаго Великаго Князя Александра Невскаго, знаки коего при семъ препровождаю, пребываемъ Императорскою Нашею милостію къ вамъ навсегда благосклонны.

5-го Сентября, 1839 года.

II.

Нашему Генералъ-Лейтенанту, Начальнику 20-й Пѣхотной Дивизіи, Галафѣеву.

Примѣрная храбрость, мужество и благоразумныя распоряженія, коими вы отличили себя при осадѣ и взятіи штурмомъ въ Северномъ Дагестанѣ укрѣпленнаго замка Ахульго, пріобрѣли вамъ полное право на особенную Нашу признательность, въ знакъ коей Всемилостивѣйше жалуюмъ васъ Кавалеромъ Святаго Равноапостольнаго Князя Владимира второй степени, и препровождаю при семъ знаки этого ордена, пребываемъ Императорскою Нашею милостію къ вамъ благосклонны.

На подлинномъ Собственною Его Императорскаго Величества рукою подписано:

НИКОЛАЙ.

6-го Сентября, 1839 года.
Г. Москва.

ВІДОМОСТІ КРАЈОВЕ.

Санкт-Петербургъ, 29-го Września.

НАЙВЫШШЕ ДИПЛОМАТА.

З БОЖЕЮ ЛАСКУ

МЫ НИКОЛАЙ ПЕРВЫЙ,
ЦЕАРЪ и САМОВЛАДЦА

Wszelch-Rossyj.

etc. etc. etc.

I.

Доводящему Войскамъ, на Линіи Кавказской и на Черноморіи расположеннымъ, Нашему Генералови Адъютантови, Генералъ-Поручникови Граббе.

Od samego rozpoczęcia w roku teraźniejszy, m. dzia-
lań wojennych w Dagestanie Północnym, wszystkie
wojska, powierzone naczelnictwu waszemu, okazały
liczne dzieła męstwa zdumiewającego, waleczności
niezwykłej. W biegu trzech miesięcy, ścigając bez
pofolgowania zbuntowane kupy pod przywództwem
Szampla, wszędzie one porażały buntowników wśród
ich kryjówek, od samego przyrodzenia obwarowanych,
i teraz bohaterские swe czyny uwieńczyły, po kilku
szturmach, wzięciem zamku Achulgo, pomimo prawdzi-
wie zrozpaczonego oporu Góralów i niedostępność miej-
sca, mocą swą przewyższającą wszelką wiarę. Do-
wodząc powierzonymi wam wojskami, zawsze ożywia-
liście je swoim przykładem; a roztropną przecznością,
odznaczając się rozrządzeniami, odwagą przygotowa-
liście wojskom drogę do dzieł świetnych i zupełnego
zwycięstwa. Na oznamionowanie Naszej szczególnej ku
wam uprzejmości i dla sprawiedliwego nagrodzenia zasług
waszych, Najłaskawiej mianujemy was Kawalerem Or-
deru Świętego Prawowiernego Wielkiego Xiążęcia
Alexandra-Newskiego, którego znaki przy tym przesy-
łając, zostajemy CESARSKĄ NASZĄ łaską ku wam naza-
wsze przychylni.

5-go Września 1839 roku.

II.

Naszemu Jenerałowi Porucznikowi, Naczelnikowi
20-tej Dywizji pieszej Halaſiejewu.

Wzorowa waleczność, męstwo i roztropne roz-
porządzenia, któremiście się odznaczyli w oblężeniu i
wzięciu szturmem w Dagestanie Północnym warownego
zamku Achulgo, zjedналиście sobie zupełne prawo do
szczególnego Naszego uznania, na znak którego Najł-
askawiej mianujemy was Kawalerem Orderu Św. Ró-
wnego z Apostołami Xiążęcia Włodzimierza drugie-
go stopnia, i przesyłając przy tym znaki tego Orderu, zo-
stajemy CESARSKĄ łaską NASZĄ ku wam przychylni.

Na autentykę Własną Jego CESARSKIEJ
Mości ręką podpisano:

НИКОЛАЙ.

6-go Września 1839 roku.
M. Moskwa,

Высочайшею Грамотою 10-го Сентября Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ *Орденъ Св. Андрея Первозваннаго*, Действительный Тѣмный Советникъ Князь Сергій Голлицыиъ.

— Высочайшею Грамотою 10-го Сентября Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ *Орденъ Св. Александра Невскаго*, Оберъ-Гюфмейстеръ вора Его Императорскаго Величества, Президентъ Московской Дворцовой Конторы, Князь Урусовъ.

— Высочайшею Грамотою 7-го Сентября, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ *Орденъ Св. Владимира 3-й степени*, Начальникъ 8-й Цѣлной Дивизіи, Генералъ-Лейтенантъ Панютинъ.

Московскіе Фабриканты Почетные граждане братья Петръ и Владиміръ Семеновы *Алексевы*, желая ознаменовать радостнѣйшій день бракосочетанія Ея Императорскаго Высочества Государыни Великой Княгини Маріи Николаевны съ Его Императорскимъ Высочествомъ Герцогомъ Максимилианомъ Лейхтенбергскимъ, дѣломъ благотворенія, испрашивали дозволенія пожертвовать 50 т. рублей съ тѣмъ, чтобы на проценты съ сей суммы воспитываемы были въ С. Петербургскомъ Технологическомъ Институтѣ трое бѣдныхъ купеческихъ или мѣщанскихъ сиротъ изъ Москвы, и чтобы капиталъ именовазася стипендіею Лейхтенбергскою.

Г. Министръ Финансовъ доводя о семъ похвальномъ поступкѣ братьевъ *Алексевыхъ* до свѣдѣнія Государя Императора, и Его Императорскаго Величества, изъявивъ согласіе на принятіе отъ *Алексевыхъ* пожертвованія, въ 16-й день минушаго Іюня повелѣть соизволилъ особенно благодарить ихъ за добрыя чувства, а Высочайшимъ указомъ, даннымъ Капитулу Россійскихъ Императорскихъ и Царскихъ Орденовъ въ 29-й день Іюля, Всемилостивѣйше соизволилъ пожаловать ихъ Кавалерами Ордена Св. Станислава 4-й степени. На употребленіе же внесенныхъ *Алексевыми* пятидесяти тысячъ рублей Государю Императору благоугодно было утвердить въ 16-й день Іюля слѣдующія правила:

1) Капиталъ въ 50 т. рублей, жертвуемый Московскими фабрикантами Почетными Гражданами братьями Петромъ и Владиміромъ *Алексевыми* на содержаніе въ С. Петербургскомъ Технологическомъ Институтѣ трехъ воспитанниковъ, имѣть называться Лейхтенбергскою стипендіею, и для приращенія процентами можетъ быть отданъ въ одно изъ Государственныхъ кредитныхъ установленій, или обращенъ на покупку фондовъ.

2) Выборъ сиротъ предоставляется братьямъ *Алексевымъ* по жизни ихъ, а въ послѣдствіи Московскому Градскому Обществу, и производиться долженъ въ день бракосочетанія Ея Императорскаго Высочества Великой Княгини Маріи Николаевны. Назначаемые воспитанники должны соответствовать постановленнымъ на принятіе въ Институтъ правиламъ, въ отношеніи состоянія, возраста и здоровья.

3) Воспитанники, содержаемые на счетъ Лейхтенбергской стипендіи, будутъ пользоваться всѣми правами казенныхъ воспитанниковъ Института.

4) Остатки отъ процентовъ съ пожертвованнаго капитала, за покрытіемъ расходовъ на содержаніе трехъ пансіонеровъ наравнѣ съ другими пансіонерами, имѣютъ быть употребляемы, съ разрѣшенія Министра Финансовъ, на выдачу пособій выпускаемымъ, а въ случаѣ достаточнаго накопленія, на отправленіе отпущенныхъ изъ нихъ за границу, для дальнѣйшаго усовершенствованія.

— Государь Императоръ, по положенію Комитета Гр. Министровъ, Высочайше повелѣть соизволилъ: признавать Джона *Вейтгада* Великобританскимъ Консуломъ въ Архангельскѣ и прилежащихъ къ оному мѣстахъ.

— По встрѣтившимся затрудненіямъ въ замѣщеніи должностей волостныхъ писарей въ казенныхъ селеніяхъ людьми способными и достойными сего званія тамъ, гдѣ по недостатку грамотныхъ поселянъ, на основаніи учрежденія о управленіи Государственными имуществами въ губерніяхъ, части 3, статьи 23, будутъ опредѣляемы въ волостные писаря отставные гражданскіе чиновники и канцелярскіе служители, оныя Министръ Государственныхъ Имуществъ входилъ въ Комитетъ Гр. Министровъ съ представленіемъ, о считаніи ихъ въ действительной службѣ. Комитетъ имѣлъ въ виду, что на основаніи свода учрежденій губернскихъ, статьи 1125-й, писаря въ сельскихъ приказахъ удѣльныхъ имѣній числятся въ действительной службѣ, полагалъ: предъавленіе его утвердить и 25-го мѣсяца Іюля, объявлено Комитету, что Государь Императоръ на предложеніе Комитета Высочайше соизволилъ.

— По теченію дѣлъ Генераль-Аудиторіата возникъ вопросъ: изъменяются ли отъ тѣлеснаго наказанія од-

Przez Najwyższy Dyplom 10-go Września, Najłaskawiej mianowany Kawalerem Orderu *Sw. Andrzeja Pierwszego Wezwania*, Rzeczywisty Radzca Tajny Xiąże Sergiusz Golicyn.

— Przez Najwyższy Dyplom 10-go Września, Najłaskawiej mianowany Kawalerem Orderu *Sw. Alexandra Newskiego*, Wielki Mistrz Dworu Jego Cesarzkiej Mości, Prezydent Moskiewskiego Kantoru Pałacowego, Xiąże Urusow.

— Przez Najwyższy Dyplom 7-go Września, Najłaskawiej mianowany Kawalerem Orderu *Sw. Włodzimierza 2-go stopnia*, Naczelnik 8 ej dywizyi pieszej, Jenerał-Porucznik Paniustin.

Fabrykanci Moskiewscy Poczetni Hraźdanie, bracia Piotr i Włodzimierz Siemienow *Alexiejewy*, chcąc oznamiować dzień pełen radości zaślubienia Jej Cesarzkiej Wysokości Wielkiej Xieźny Maryi Nikołajewny z Jego Cesarzką Wysokością Xieciem Maksymilianem Leuchtenbergskim, dziełem dobroczynności, prosili o pozwolenie poświęcić 50 t. rubli z tѣm, ażeby z procentów od tej summy wychowywanych było w St. Petersburgkim Technologicznym Instytucie trzech ubogich kupieckiego albo mieszczańskiego stanu sierot z Moskwy, i żeby kapitał nazywał się Stipendium Leuchtenbergkiem.

P. Minister Skarbu doprowadzał o tak chwalebny czyn braci *Alexiejewych*, do wiadomości Czarza Jego Mości, i Jego Cesarzka Mość, oświadczywszy zgodzenie się na przyjęcie od *Alexiejewych* ofiary, w dniu 16-m przeszłego Czerwca rozkazać raczył szczególnie podziękować im za dobre chęci, a przez Ukaz Najwyższy, dany Kapitułе Rossyjskich Cesarzkich i Królewskich Orderów w dniu 29-m Lipca, Najłaskawiej raczył ich mianować Kawalerami Orderu *Sw. Stanisława 4-go stopnia*. Względem zaś użycia wniesionych przez *Alexiejewych* 50 tys. rubli podobno się Cesarzowi Jego Mości utwierdzić w dniu 16 Lipca następnego prawidła:

1) Kapitał 50 t. rubli, ofiarowany przez Moskiewskich Fabrykantów Hraźdan Poczetnych braci Piotra i Włodzimierza *Alexiejewych* na utrzymanie w St. Petersburgkim Technologicznym Instytucie trzech wychowanców, ma się nazywać Stipendium Leuchtenbergkiem, i dla przyrostu z procentów może być oddany do jednego z ustanowien Kredytowych Państwa, albo być cony na zakupienie fondów.

2) Wybor sierot zostawuje się braciom *Alexiejewym* do końca ich życia, a potem Moskiewskiemu Zgromadzeniu, i odbywać się powinien w rocznicę zaślubienia Jej Cesarzkiej Wysokości Wielkiej Xieźny Maryi Nikołajewny. Wybrani wychowancy powinni odpowiadać postanowionym na przyjęcie do Instytutu prawidłom, względnie stanowi, wieku i zdrowiu.

3) Wychowancy, utrzymywani na rachunek *Leuchtenbergskiego Stipendium* będą używali wszystkich praw uczniów skarbowych Instytutu.

4) Pozostałości od procentów ofiarowanego kapitału po zaspokoieniu wydatków na utrzymanie tych pensjonarzów zarówno z drugimi pensjonarzami, mają być obracane, za zezwoleniem Ministra Skarbu, na udzielenie pomocy wychodzącym, a w zdarzeniu dostatecznego zbioru, na wysłanie odznaczających się z pomiędzy nich za granicę, dla dalszego udoskonalenia.

— Cesarz Jego Mość, po nastąpieniu postanowieniu Komitatu PP. Ministrów, Najwyżej rozkazać raczył: uznawać Dżона *Weitheda* Wielko-Brytańskim Konsulem w Archangelsku i należących do niego miejscach. (G.S.)

— Z przyczyny napotkanych trudności w osadzeniu obowiązków pisarzy włościńskich we wsiach skarbowych ludźmi usposobionymi i godnymi tego urzędowania tam, gdzie dla niedostatku umiających pisać włościń, na podstawie urządzenia o zarządzie Majątków Państwa w guberniach, części 3, art. 23 będą naznaczeni na pisarzy włościńskich odstawni urzędnicy cywilni i służący w Kancellaryach, Pan Minister Majątków Państwa czynił przedstawienie do Komitatu PP. Ministrów, o uważaniu ich w rzeczywistej służbie. Komitet, mając na uwadze, że na podstawie połączenia urzędów gubernialnych, artykułu 1125-go, pisarze w administracyach wiejskich majątków udziałowych liczeni są w rzeczywistej służbie, podawał: przedstawienie jego utwierdzić i dnia 25-go upłynionego Lipca, oświadczone Komitetowi, że Cesarz Jego Mość, na postanowienie Komitetu zezwolił.

— W toku dzieł Jeneralnego Andytoryatu wynikiło zapytanie: czy są wyjąci od cielesnego ukarania ja-

подворцы, поступающие въ военную службу для отысканія погребеннаго предками ихъ дворянства? Генераль-Аудиторіатъ, по соображеніи сего вопроса съ 172 статьею 9 т. Св. зак. находилъ, что изъ одиодворцевъ вступаютъ въ службу для отысканія погребеннаго предками дворянства только тѣ, которые доказали дворянское свое происхожденіе неоспоримыми доказательствами и съ самымъ принятіемъ въ службу предназначаются къ производству въ офицеры, пользуясь для выслуги офицерскихъ чиновъ шести-лѣтнимъ срокомъ, а потому и полагалъ, что таковыя одиодворцы, во время состоянія ихъ на службѣ въ нижнихъ чинахъ, должны быть изъяты отъ тѣлеснаго наказанія. Съ симъ заключеніемъ представленъ былъ отъ Генераль-Аудиторіата всеподданнѣйшій докладъ, на которомъ въ 27 день минувшаго Іюля послѣдовала собственноручная Его Императорскаго Величества конфирмація: „*Быть по сему.*“

— Государь Императоръ Высочайше повелѣть соизволилъ: установленныя Высочайше утвержденными мѣсяцемъ Государственного Совѣта 31 Мая 1835 го и положеніемъ Комитета Гг. Министровъ 29-го Сентября 1836 года правила, для назначенія пенсій и единовременныхъ пособій вдовамъ Унтеръ-Офицеровъ военного вѣдомства, имѣвшихъ право на офицерскіе чины, но не воспользовавшихся ими, распространять и на вдовъ подобныхъ чиновъ Карантиной Стражи, съ тѣмъ только ограниченіемъ, чтобы при назначеніи пенсій вдовамъ младшихъ Гвардіонцовъ и Унтеръ-Офицеровъ этой стражи, получавшихъ жалованья: Прапорщичьяго оклада, принимать также за основаніе одну треть, а не $\frac{1}{2}$ сего оклада, какъ постановлено для вдовъ Унтеръ-Офицеровъ, которымъ производилось содержаніе изъ: Прапорщичьяго жалованья.

— Государственный Совѣтъ, въ Департаментѣ Законовъ и въ Общемъ Собраніи, рассмотрѣвъ докладъ Общаго Собранія первыхъ трехъ Департаментовъ Правительствующаго Сената по вопросу: могутъ ли Евреи въ Западныхъ Губерніяхъ участвовать въ городскихъ выборахъ наравнѣ съ Христіанами? *мѣняеъ положилъ*: въ пополненіе Свода Законовъ Тома III ст. 948, (въ Продолж.) постановить слѣдующее: 1) Выборы Евреевъ въ предоставленныя имъ, въ мѣстахъ постоянной ихъ осѣлости, общественныя городскія должности, производителя исключительныя ихъ обществомъ, отдѣльно отъ выборовъ, производимыхъ въ тѣ же должности обществомъ Христіанъ. 2) Евреи могутъ быть избираемы: а) въ члены Городскихъ Думъ, Магистратовъ и Ратушъ; но въ Магистраты Городовъ Кіева и Вильны, на основаніи послѣдовавшаго о томъ 18 Мая 1836 года особаго положенія, избраніе ихъ не допускается; б) въ Депутаты квартирныхъ Коммиссій; в) въ Депутаты отъ городовъ для раскладки земскихъ повинностей; г) въ должности, зависящія отъ некоторыхъ городскихъ сословій, а именно: торговыхъ депутатовъ отъ купечества, ремесленныхъ старшинъ и товарищей, и прочія, какія сего рода должности могутъ частно существовать по городамъ. 3) Общимъ правиломъ для выборовъ Евреевъ постановляется, что въ составѣ присутствій члены отъ ихъ общества должны образовывать не болѣе третью часть, такъ, чтобы другія две трети съ Предсѣдателемъ были изъ Христіанъ. 4) Какъ по штатамъ Магистратовъ положено въ нихъ или по два Бургомистра и по четыре Ратмана, или по одному Бургомистру и по два Ратмана, то Бургомистры во всякомъ случаѣ выбираются изъ Христіанъ, а Ратманы по равному числу, то есть по два или по одному изъ Христіанъ и изъ Евреевъ. 5) Въ составѣ состава присутствій въ Магистратѣ или Ратушѣ изъ трехъ лицъ, старшій и одинъ изъ младшихъ должны быть изъ Христіанъ, а другой младшій изъ Евреевъ. 6) Евреи не участвуютъ въ сужденіяхъ и рѣшеніяхъ по дѣламъ, касающимся преступленій противъ Христіанской вѣры и церковныхъ установленій. По тяжбы дѣламъ присутствуютъ они при рѣшеніи тѣхъ только дѣлъ, къ которымъ имѣютъ прикосновенность Евреи же. 7) Евреи къ исполненію должностей, общественными выборами на нихъ возложенныхъ, должны являться въ мундурныхъ кафтанахъ, определенныхъ для членовъ городскихъ мѣстъ, положеніемъ 27 Февраля 1834 года. 8) Въ Засѣдатели Палаты, Уздѣныхъ и Совѣстныхъ Судовъ, въ Городскіе Головы, въ Ратманы Городскихъ Полицій и въ Словесные Суды, Евреи не избираются. Не допускаются они также и въ другія, могущія быть по городамъ должности, которыя, или исключительно предоставлены Христіанамъ, или, по роду обязанностей, не могутъ быть съ удобностію и принятіемъ поручаемы Евреямъ. На подлинномъ собственною Его Императорскаго Величества рукою написано: „*Быть по сему.*“ Въ Петербургѣ. 29 Іюня 1839.

— Государь Императоръ, по положенію Военнаго

дворцовъ, которые входятъ до службы войсковой для одысканія утраченнаго черезъ ихъ предковъ дворянства? Аудиторіатъ Генеральный, по поровнаніи tego зapyтaнiя ze 172 art 9-go t. Poł. Pr. znajduwał, że z jednodworców wchodzą do służby dla odyskania utraconego przez przodków dworzanstwa ci tylko, którzy dowiedli dworzńskiego swego pochodzenia niezaprzeczonymi dowodami z samem przyjęciem do służby przeznaczeni są do podniesienia na oficerów, korzystając z ustawy dla wystąpienia rang oficerskich z terminu sześcioletniego, a zatem wnioskował, że tacy jednodworcy, w czasie zostawania swego w służbie w rangach niższych, powinni być wyjęci od cielesnego karania. Z wnioskiem tym przedstawione było od Jeneralnego Audytorjatu najuniższe przełożenie, na którym d. 27 zeszłego Lipca nastąpiła własnoręczna Jego Cesarskiej Mości konfirmacja: „*Ma być podług tego.*“

— CESARZ Jego Mość Najwyżej rozkazał raczyć: ustanowione Najwyżej utwierdzonemi Opinią Rady Państwa 31-go Maja 1835 i postanowieniem Komitetu PP. Ministrów 29 Września 1836 roku prawidła, do naczyniania pensyj i jednorazowych wspomozien w dowom Podoficerów wiedzy wojkowej, którzy mieli prawo do rang oficerskich, ale z nich nie użytkowali, rezeigując i na wdowy rang podobnych Kwarantannowej straży, a tēm tylko ograniczeniem, ażeby przy naczynieniu pensyj wdowom młodszych Gwardyonów i Podoficerów tej straży, którzy pobierali płacę: Chorążkiego wyznaczenia, przyjmować także za osnowę jedną trzecią, a nie połowę tego wyznaczenia, jak jest postanowiono dla wdów Podoficerów, którym wypłacane było utrzymanie z: płacy rocznej Chorążkiej.

— Rada Państwa, na Departamencie Praw i na Powszechném Zebraniu, rozpatrzywszy przełożenie Połączonego Zebrania pierwszych trzech Departamentów Rządzącego Senatu w rzeczy zapytania: czyli mogą żydzi w Guberniach Zachodnich być uczestnikami w wyborach miejskich zarówno z Chrześcianami? *przez opinię postanowiła*: dla dopełnienia Połączenia Praw T. III, art. 948 (w ciągu dalszym) postanowić, co następuje: 1) Wybory żydów, w miejscach stałego ich zamieszkania, na pozwolenie im obowiązki miejskiego zgromadzenia, mają się odbywać wyłącznie przez ich zgromadzenia, oddzielnie od wyborów, odbywanych na też obowiązki przez zgromadzenie Chrześcian. 2) Żydzi mogą być wybierani: a) Na Członków Rad Miejskich, Magistratów i Ratuszów; ale do Magistratów miast Kijowa i Wilna, na zasadzie następnego o tēm 18-go Maja 1836 roku osobnego postanowienia, wybieranie ich nie jest dopuszczane; b) na Deputatów do Komisji Kwaterowniczych; c) na Deputatów od miast do rozkładu Ziemskich powinności; d) na obowiązki, zależące od niektórych miejskich stanów, jako to: handlowych Deputatów od kupców, rzemieślniczych starszyn i towarzyszków, i t. d., jakie tego rodzaju obowiązki mogą czasłkowie znajdować się w miastach. 3) Za powszechnie prawidło dla wyborów żydów postanawia się, że w składzie urzędów członkowie z ich zgromadzeń powinni czynić nie więcej, jak trzecią część, tak, żeby inne dwie trzecie z Prezydentem były z Chrześcian. 4) Gdy w etatach Magistratów położono w nich albo po dwóch Burmistrzów i po czterech Ratmanów, albo po jednym Burmistrzu i po dwóch Ratmanów, to Burmistrze we wszelkiem zdarzeniu wybierani być mają z Chrześcian, a Ratmani, w równej liczbie, to jest: po dwóch lub po jednemu z Chrześcian i z żydów. 5) W zdarzeniu składu urzędów w Magistracie lub Ratuszu ze trzech osób, starszy i jeden z młodszych powinni być z Chrześcian, a drugi młodszy z żydów. 6) Żydzi nie są uczestnikami w sądeniu i wyrokach w sprawach, tyżących się przestępstw przeciwko Chrześcijańskiej wierze i kościelnym ustanowieniom. W sprawach spornych, obecni oni są przy wyrokowaniu tych tylko spraw, do których należą także żydzi. 7) Żydzi do sprawowania obowiązków, przed wybor zgromadzenia na nich włożonych, powinni stawić się w mundurowych kaftanach, przepisanych dla członków urzędów miejskich, postanowieniem 27 Lutego 1834 roku. 8) Na Assesorów Izb, Powiatowych i Sumiennych Sądów, na Głowy Miasta, na Ratmanów Policji Miejskich i na Sędziów Słownych, żydzi nie wybierają się. Nie mają być także oni dopuszczanymi i do innych, mogących być w miastach obowiązków, które, albo wyłącznie zostawione są Chrześcianom, albo, z rodzaju obowiązków, nie mogą być z dogodnością i przyzwyczajnością poruczone żydom. Na autentyku Własną Jego Cesarskiej Mości ręką napisano: „*Ma być podług tego.*“ W Peterhofie 29 Czerwca 1839.

— CESARZ Jego Mość, następnem postanowieniu Rady (1)

Совѣта, состоявшемуся въ 30 день Іюня сего года, Высочайше повелѣть соизволилъ: Азіатцамъ, назначаемымъ къ исправленію должностей, производить жалованье какъ по мѣсту ими занимаемому, такъ и определенное по особымъ Высочайшимъ повелѣніямъ по чинамъ.

— По Именному Его Императорскаго Величества Высочайшему Указу, данному Правительствующему Сенату въ 5 день сего Августа, за собственноручнымъ Его Величества подписаніемъ, въ которомъ изображено: „Предоставленное указомъ, даннымъ Правительствующему Сенату 30 Апрѣля 1838 года гражданскому сословію поступившаго въ вѣдомство военнаго поселенія города Умани право, вмѣсто поставки въ мирное время рекрутовъ, вносить за нихъ въ казну деньгами, Повелѣваю отмѣнить, и съ настоящаго времени, брать рекрутовъ натурою, наравнѣ съ прочими городами, по общимъ узаконеніямъ.“

— Правительствующій Сенатъ слушалъ рапортъ Г. Военнаго Министра, что Государь Императоръ Высочайше повелѣть соизволилъ: права, указомъ 8 Апрѣля 1837 г. дарованныя воспитанникамъ Артиллерійскаго и Главнаго Инженернаго Училищъ относительно порядка производства въ чины по гражданской службѣ, распространить и на Юнкеровъ Артиллеріи и Инженернаго вѣдомства въ нижеслѣдующей постепенности: 1) Юнкерамъ Гвардейской Артиллеріи, Лейбъ-Гвардіи Сапернаго баталіона и Конно-Піонернаго Эскадрона, которые будутъ произведены въ офицеры сихъ частей, по выдержаніи экзамена, определеннаго для старшихъ офицерскихъ классовъ тѣхъ училищъ, гдѣ оканчивается полный курсъ наукъ, предоставить права 1-го разряда гражданского чиновничества. 2) Прочимъ Юнкерамъ сихъ частей, которые будутъ произведены въ Полевую Артиллерію, Армейскіе Саперные баталіоны и первый Конно-Піонерный эскадронъ, равно Юнкерамъ Полевой Артиллеріи, Саперныхъ баталіоновъ и перваго Конно-Піонернаго Эскадрона, по производствѣ ихъ въ офицеры тѣхъ же частей, предоставить права 2-го разряда, такъ какъ они къ таковому производству удостоиваются по выдержаніи экзамена въ предметахъ, кои требуются отъ воспитанниковъ тѣхъ училищъ, выпускаемыхъ въ офицеры изъ верхнихъ классовъ и пользующихся правами 2-го разряда. 3) Служащимъ въ Инженерномъ Корпусѣ Юнкерамъ и Кондукторамъ, при производствѣ ихъ въ офицеры Полевыхъ Инженеровъ, съ обращеніемъ на службу, предоставить также права 2-го разряда въ томъ вниманіи, что они удостоиваются въ Полевые Инженеры по выдержаніи экзамена въ тѣхъ предметахъ, кои требуются отъ воспитанниковъ Главнаго Инженернаго училища, выпускаемыхъ въ офицеры изъ верхняго кондукторскаго класса.

Одесса, 12-го Сентября.

Съ нѣкотораго времени замѣтно здѣсь и въ окрестностяхъ необыкновенное возвышеніе цѣнъ на зерновой хлѣбъ разнаго рода. Овесъ, стоявшій, въ началѣ Августа мѣсяца, 5½ рублей, продавался, дней девять тому, по 7½ руб., а теперь цѣна его дошла до 8½ и даже до 9-ти р. за четверть. Въ цѣнахъ ржи замѣтно тоже возвышеніе. Просо, которое, за мѣсяць предъ симъ, можно было имѣть по 6 р., стоитъ теперь 18-ть рублей. Мука всѣхъ сортовъ также вздорожала. Извѣстія, получаемыя изъ нѣкоторыхъ внутреннихъ Губерній, неблагопріятны.

— Виноградъ, созрѣвшій въ настоящемъ году ранѣе обыкновеннаго, въ особенности отличается сладостію, что вообще должно припасать постояннымъ жарамъ нынѣшняго лѣта, которые и до нынѣ еще продолжаютъ, хотя нѣсколько слабѣе. Въ послѣдніе дни, Р. термометръ показывалъ здѣсь въ тѣни до 25 тепла, а сегодня въ полдень опустился до 18-ти.

— Порывъ западнаго вѣтра, подушаго здѣсь въ минувшую Пятницу, превратился, ночью того же дня, въ Бугекомъ и Днѣпровскомъ лиманѣ, между Очаковымъ и Кимбургскою косою, въ сильный шквалъ, съ проливнымъ дождемъ и молніей, не причинивши однакоже никакого вреда судамъ. (Снб. В.)

Варшава, 28-го Сентября.

Вице-Президенту города Варшавы, Высочайше повелѣно именоваться впредъ Варшавскимъ Оберъ-Полиціймейстеромъ.

30-го Сентября.

Его Королевское Высочество Принцъ Александръ Нидерландскій, отправился отсюда вчера вечеромъ, въ дальнѣйшій путь въ г. Гагу. (О.Г.Ц.П.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

П р у с с і я.

Берлинъ, 6 Октября.

По окончаніи маневровъ въ Потсдамѣ, съѣха-

Воjskowej, дня 30 Червца tego roku, Najwyżej rozkazać raczył: Azyatom, przeznaczonym do sprawowania obowiązków, wydawać płacę tak podług miejsca przez nich zajmowanego, jako i wyznaczoną przez osobne Najwyższe rozkazy podług rang.

— Wedle Imiennego Jego Cesarskiej Mości Najwyższego Ukazu, danego Rządzącemu Senatowi w dniu 5 m. teraźniejszego Sierpnia, z Własnoręcznym Najjaśniejszego PANA podpisem, w którym wyrażono: „Zostawione przez Ukaz, dany Rządzącemu Senatowi 30 Kwietnia 1838 roku stanowi mieskiemu prawo miasta Humania, które weszło pod wiedzę wojskowego osiedlenia, zamiast stawienia w czasie spokojnym rekrutów, wnosić za nich do skarbu pieniędźmi, Rozkazuję odmienić, i od teraźniejszego czasu, brać rekrutów w naturze, zarówno z innemi miastami, podług ustaw powszechnych.“

— Rządzący Senat słuchał raportu P. Ministra Wojskowego, że Cesarz Jego Mość Najwyżej rozkazać raczył: prawa, Ukazem 8-go Kwietnia 1837 roku darowane uczniom Szkół Artyllerycznej i Głównej Inżyniernej względnie porządku podnoszenia do rang w cywilnej służbie, rozciągnąć i na Junkrów Artylleryi i wiedzy Inżyniernej podług powyżej opisanego stopniowania: 1) Junkrom Artylleryi Gwardyjskiej, Leib-Gwardyi batalionu Saperów i Szwadronu Konnych-Pionerów, którzy będą podniesieni na oficerów tych rodzajów broni, po wydaniu egzaminu przepisanego dla starszych klas oficerskich tych szkół, gdzie się kończy zupełny kurs nauk, zostawić prawa 1-go rzędu rang cywilnych. 2) Innym Junkrom tych rodzajów broni, którzy będą przeznaczeni do Artylleryi Polnej, Batalionów sapernych Aranii i pierwszego Szwadronu Pionerów Konnych, i ównież Junkrom Artylleryi Polnej, batalionów Sapernych i pierwszego Szwadronu Pionerów Konnych, po ich podniesieniu na Oficerów tychże rodzajów broni, zostawić prawa 2-go rzędu, tak, jak oni do tego podniesienia godnymi zostaną uznani, podług wydania egzaminu z przedmiotów, wymaganych od wychowalców tych szkół, wychodzących w randze oficerów z klas wyższych i używających praw 2-go rzędu. 3) Służącym w Korpusie Inżynierów Junkrom i Konduktorom przy ich podniesieniu na oficerów Inżynierów Polnych, z przeznaczeniem do służby, zostawić także prawa 2-go rzędu z tej uwagi, że oni uznają się godnymi na Inżynierów Polnych, podług wydanego egzaminu z tych przedmiotów, które są wymagane od wychowalców Głównej Szkoły Inżynierów, wychodzących na oficerów z wyższej klasy konduktorskiej. (G. S.)

Одесса, 12-го Врзе́снѣя.

Od niejakiego czasu dają się tu postrzegać i w okolicach nadzwyczajne podniesienie się cen zboża w ziarnie różnego rodzaju. Za owies, płacony na początku Sierpnia 5½ rubli, przed dziewięcią dniami dawano po 7½ rubli, a teraz cena jego doszła do 8½ i nawet do 9 ciu rubli za czterciert. W cenach żyta potrzeżono także podniesienie się. Proso, którego przed miesiącem można było dostać po 6 rubli, kosztuje teraz 18 rubli. Mąka wszystkich gatunków także podrożała. Wiadomości, otrzymywane z niektórych gubernij wewnętrznych, nie są przyjemne.

— Winograd, dojrzał w tym roku wczesniej, jak zwykle i szczególnie odznacza się słodczą, co w powszechności przypisywać wypada ciągłym upałam roku teraźniejszego, dotąd jeszcze trwającym, chociaż nieco są mniejsze. Ostatnich dni, termometr R. okazywał tu w cieniu do 25° ciepła, a dzisiaj o południu spadł do 18 tu.

— Pęd zachodniego wiatru, który tu przeszłego Piątku wiać zaczął, zmienił się w nocy dnia tego, w limanie Buhskim i Dnieprowskim, między Oczakowym i Kinburską kosą, w mocny wichur, z ulewным deszczem i piorunami, nie zrzadziwszy jednak żadnej szkody okrętom. (G. O.)

Warszawa, 28-go Врзе́снѣя.

W skutek Najwyższego Jego Cesarskiej Mości rozkazu, Vice-Prezydent miasta Warszawy ma się od-tąd mianować Warszawskim Ober-Policmejstem.

Dnia 30.

J. K. Wysokość Xiążę Alexander Niderlandzki, opuścił nasze miasto dnia wczorajszego wieczorem, udając się w dalszą drogę do Hagi. (G. R. K. P.)

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

P r u s s i a.

Berlin, 6-go Października.

Po zgietku obozowym w Pozdanie, zajęli miejsce

лись туда Немецкіе сельскіе хозяева. Многіе изъ нихъ живутъ въ Берлинѣ, потому, что желѣзная дорога такъ сблизила эти два города, что они почти составляютъ одинъ. Министръ Внутреннихъ Дѣлъ, Г-нъ Роховъ, бываетъ на засѣданіяхъ этого агрономическаго общества, когда только занятія по службѣ не отвлекаютъ его отъ этого. Король намѣревается дать для членовъ общества обѣды. Здѣсь выбита медаль въ честь Тера, отличной отдачи. (О.Г.Д.П.)

Австрія.

Вѣна, 30-го Сентября.

Изъ писемъ доставленныхъ съ Востока, получаемъ извѣстіе, что огонь въ Салоники не былъ подложенъ, но произошелъ случайно. Въ слѣдствіе этого пожара, тамошняя торговля совершенно прекратилась и вообще причиненныя имъ потери, полагаютъ въ 30 милліоновъ пістровъ.

3-го Октября.

Между прибывшими сюда иностранцами, находится Президентъ Тайнаго Англійскаго Совѣта, Маркграфъ Ландедоунъ.

— По послѣднимъ извѣстіямъ изъ Константинополя, Гафизъ-Паша долженъ быть преданъ военному суду. Верховный Вазиръ, Решидъ-Паша и Галиль-Паша, примирились съ собою. — Четыре суда принадлежащія къ сосредоточеннымъ флотамъ при Дарданеллахъ, крейсируютъ теперь померу близъ Родоса.

— Супруга Кнзя Милоша Княгиня Любига, выѣхала въ Валахію, откуда она намѣрена сопровождать сына своего Михаила въ Сеплину. — Англійскій консулъ, Полковникъ Годжесъ, оставляетъ этотъ городъ, мѣсто же Французскаго консула Г. Дюкло, занялъ Г. Кодрига. (G.C.)

Франція.

Парижъ, 3-го Октября.

Герцогиня Лейхтенбергская (мать), выѣхала уже изъ Парижа въ Баварію съ дочерью своею, Принцессою Элодиною.

— Идутъ изъ Лондона, что Г. Бруновъ имѣлъ нѣсколько совѣщаній съ Лордомъ Палмерстономъ, въ слѣдствіе которыхъ очень поспѣшно отправили Англійскаго дипломата Г. Джонъ Блауфильда въ Ст. Петербургъ. (G.C.)

Германия.

Лейпцигъ, 1 Октября.

На дняхъ изданная роспись книгамъ поступившимъ въ проѣзду на Михайловскую ярмарку, столь же почти обширна, какъ для ярмарки на Святой медѣль. Новыя сочиненія изданы особенно здѣшнимъ 116-ю книгопродавцами.

Висбаденъ, 29 Сентября.

Извѣстія изъ Юганисберга о состояніи здоровья Кнзя Меттерниха, постоянно удовлетворительны. Третьяго дня ожидали здѣсь Его Святость, вознамерившагося осмотрѣть многія украшенія полученныя Княземъ за десять лѣтъ предъ тѣмъ. Но въ этотъ день шелъ дождь потому и была отложена поездка, такъ какъ вообще непостоянная погода неблагоприятствовала предположеннымъ поездкамъ Кнзя Государственнаго Канцлера въ очаровательныя окрестности. Въ замкѣ Юганисберга посѣщенія безпрерывно сменяются новыми посѣщеніями. Теперь тамъ находится Королевско-Пруссійскій повѣренный въ дѣлахъ въ Дарштадтѣ, Графъ фонъ Редеръ, съ своею супругою, Графъ Сенфтъ, Австрійскій Посланникъ въ Гатѣ, Графъ Гарденбергъ, также Ганноверскій посланникъ съ супругою, Графъ Клодъ Гамилтонъ, Графъ Лудовикъ Кароли и пр. Изъ Франкфурта и Майнца ежедневно прибываютъ посѣтели; Генералъ фонъ Шелеръ, Генералъ Мишфайтъ, Генералъ Ларетъ (изъ Майнца), Баронъ Штраузенгеймъ, Г. фонъ Рентагенъ и Г. Фабрицусъ, прежній Нидерландскій повѣренный въ дѣлахъ въ Парижѣ, въ послѣдніе дни были принимаемы Его Святостью. Другія посѣщенія возвышены, въ томъ числѣ Эрцъ-Герцога Максимилиана и Наслѣднаго Принца Моденскаго, которые въ будущій Вторникъ сюда придутъ, пробудутъ здѣсь нѣсколько дней и потомъ отправятся въ дальнѣйшее путешествіе по Райну. Кнзя Меттернихъ намѣренъ сопровождать Высшихъ Гостей до Кобленца. — Въ этомъ пріятномъ препровожденіи времени въ замкѣ Юганисберга, занимаютъ важное мѣсто и великія совѣщанія дѣла, какъ полагаютъ можно заключая по быстрому ходу курьеровъ, отправляемыхъ во все стороны. Третьяго дня проѣзжали здѣсь два Австрійскіе курьеры въ Вѣну, третій отсюда слѣдуя поспѣшилъ въ мѣсто пребыванія Кнзя. Столь же дѣлательно производится переписка съ Парижемъ, Лондономъ и Берлиномъ. Г. Гушмедауръ, первый со-

его згромадленіи въ тѣмъ мѣстѣе gospodarze wiejsocy Niemiecocy. Wielu z nich mieszka w Berlinie, gdyż droga żelazna dwa te miasta tak zbliżyła, że są jakby jednym. Minister Spraw Wewnętrznych P. Rochow bywa na tych zgromadzeniach, o ile mu obowiązki pozwalają. Król zamierza towarzystwo pomienione saszczycić obiadem. Wybito tu także medal na pamiątkę Thadera, który jest wybornie odwzorowany. (G.R.K.P.)

Австрія.

Вієнь, 30-го Września.

Z listow otrzymanych ze Wschodu, dowiadujemy się, że pożar w Salonice nie był podłożony, ale przypadkowy. Handel tamtejszy upadł do szczytu skutkiem tej pogorzelci, której szkody rachują na 30 milionow piastrow.

3-go Października.

Pomiędzy przybyłymi tu oudzoziomcami, znajduje się Margr. Landedowne, Prezes Tajnej Rady Angielskiej.

— Według ostatnich doniesień ze Stambułu, Hafiz-Basza ma być oddany pod sąd wojenny. W. Wexyr, Reszyl-Basza i Halil-Basza, pogodzili się z sobą. — Ctery statki, należące do flot skoncentrowanych przy Dardanellach, krążą teraz po morzu nie daleko Rodos.

— Małżonka Xięcia Miłosza, Xiężna Lubicsa, pojechała na Wołoszczyznę, z kąd chce towarzyszyć synowi swemu Michałowi do Semlina. — Angielski konsul, Półkownik Hodges, opuszcza to miasto; a francuskiego, Pana Duclos, zastąpił Pan Codrigo. (G.C.)

Франція.

Парижъ, 3-го Października.

Xiężna Leuchtenbergaska (matka) wyjechała już z Paryża, z córką swoją, Xiężniczką Theodolindą, do Bawaryi.

— Z Londynu piszą, że P. Brunow miał kilka konferencyj z Lordem Palmerstonem, w skutku których, posłano angielskiego dyplomata Pana John Blomfield, bardzo śpiesznie do Petersburga. (G.C.)

Нѣмеч.

Ліпскъ, 1 Października.

W tych dniach wydany Katalog księzek na jarmark Św. Michalski, jest prawie równie tak wielki, jak na jarmark Wielkonocny. Nowe dzieła wydane są na widok publiczny szczególnie przez tutejszych 116 Księgarzy.

Wiesbaden, 29 Września.

Wiadomości z Johannisberga o stanie zdrowia Xięcia Metternicha, ciągle są pomyślne. Zawczora oczekiwano tutaj J. Oświeconego Xięcia, mającego zamierzyć liczne upiśnienia, jakie miasto nasze pozyskało od czasu ostatniego w niem pobytu Xięcia, przed dziesięcią laty. Ale że dzień był dżdżysty, nie nastąpiło to obejście, gdyż w ogólności nie stała pogoda nie sprzyjała zamierzonym przez Xięcia Kancelarza Państwa wycieczkom do tutejszych czarownych okolic. W zamku Johannisberg następują wizyty po wizytach. Obecnie bawią tam Królewsko-Pruski Sprawujący interesy w Darmsztadzie, Hrabia Roder ze swą żoną, Hrabia Senfft, Austriacki Poseł w Hadze, Hrabia Hardenberg, także Poseł Hanowerski ze swoją żoną, Lord Klaudiusz Hamilton, Hrabia Ludwik Caroly i t. d. Z Frankfortu i Moguncyi codziennie przybywają goście; PP. Jenerał Schöller, Jenerał Müffling, Jenerał Loret (z Moguncyi), Baron Strahlenheim, P. Roentagen i Pan Fabricius, przedtęm Niderlandzki Sprawujący interesy w Paryżu, w ostatnich dniach byli przyjmowani, przez Jego Xięzcą Mość. Inne wizyty są zapowiedziane, a w tej liczbie Arcy-Xięcia Maksymiliana i Xięcia Diedzicznego Modeny, którzy w następujący wtorek tu przybędą i kilka dni zabawiwszy, wyruszą w dalszą podróż nad Renem. Xięta Metternich zamierza towarzyszyć Wysockim swym Gościom aż do Koblenc. Wśród tego przyjemnego przepędzania czasu w zamku Johannisberg, zdaje się atoli, iż wielkie interesy społeczne, ważne zajmują miejsce, jak wnosić można z szybkiego obiegu gośćców rozsyłanych na wszystkie strony. Zawczora przejeżdżali tedy dwaj Austriacy gońcy do Wiednia, trzeci przybył również z tamtąd i natychmiast śpiesznie się udał do rezydencyi Xięcia; podobnież czynna zachodzi korespondencja z Paryżem, Londynem i Berlinem, P. Hummelauer pierwszy Radzca poselstwa Austriackiego w Londynie, również w tej chwili bawi w Johannisbergu, i można się domyślać, iż jego przyjazd zostaje w związku z układami dyplomatycznymi, dopiero odbywającymi się w Londynie i w Wiedniu, względem

вѣтникъ Австрійскаго, посольства въ Лондонъ, теперь также находится въ Иоганнсбергъ и какъ можно догадываться, посѣщеніе его должно быть въ связи съ дипломатическими переговорами, производимыми нынѣ въ Лондонѣ и Вѣнѣ, по вопросам касательно Востока. Г. Гуммелауэръ какъ слышно вскорѣ стѣпавится въ Лондонъ, заведывать тамъ дѣлами посольства во время отсутствія Князя Эстергази.

— Нашъ Герцогъ два раза удостоилъ своего посѣщенія Австрійскаго Государственнаго Канцлера, который со своей стороны отвѣчалъ тѣмъ же и при этомъ случаѣ Княгиня Меттернихъ имѣла честь представляться вдовствующей Герцогинѣ. (A.P.S.Z.)

Белгія.

Брюссель, 3-го Октября.

Сегодняшній *Moniteur Belge* извѣщаетъ уже официально, о назначеніи Князя Хамей, чрезвычайнымъ посланникомъ и полномочнымъ Белгійскимъ Министромъ при Гагскомъ Дворѣ.

— Газ. *Emancipation* объявляетъ неподлежащими сомнѣнію, что здѣшніе корабли въ Голландіи, будутъ пользоваться всѣми правами представленными союзнымъ народамъ, т. е. наравнѣ съ собственными Голландскими кораблями. (G.C.)

Англія.

Лондонъ, 28-го Сентября.

Подробитѣйшія извѣстія объ опустошеніяхъ причиненныхъ наводненіемъ въ Шотландіи, весьма неблагоприятны. Съ мѣстъ вѣсколько выше лежащихъ, вся жатва снесена водою, даже домашній скотъ много потерпѣлъ отъ разлившихся рѣкъ. Особенно же Алланъ выше Стирлинга причиналъ большія опустошенія. До 600 деревьевъ вырваны съ корнемъ и снесены водою. Два новые еще неоконченные моста на Твидѣ, много также повреждены.

— *Morning-Chronicle* заключаетъ въ письмѣ изъ Константинополя, отъ 4 Сентября слѣдующія извѣстія изъ Персіи: На послѣдней недѣлѣ полученные здѣсь письма изъ Тебриса, отъ 24 Іюля и изъ Эрзерума, отъ 20 Августа. По извѣстіямъ въ нихъ сообщаемымъ, кажется, что Персія находится въ состояніи совершеннаго безначалія и разстройства. Въ областяхъ Испаганской и Ширасской намѣстники прогнаны съ своихъ постовъ и нашлись вынужденными спасаться бѣгствомъ, въ Кашанѣ, Негазандѣ и Тебрисѣ, ежедневно происходятъ мятежныя волненія. Въ послѣднемъ мѣстѣ вспыхнуло сильное безпокойство, которое повлекло за собою неизбежно пролитіе крови, еслибъ не удалось во время смирить разъяренный народъ и унять его отъ большихъ еще неистовствъ. Шахъ Персидскій будто дѣйствительно съ значительнымъ войскомъ, опять выступилъ въ походъ противъ Герата. (A.P.S.Z.)

— На дняхъ прибылъ сюда изъ Парижа Г. Одиллонъ Барро, въ намѣреніи осмотрѣть наши мануфактурные округа.

— Докторъ Эсели изъ Айлейсбури утвѣждаетъ, какъ онъ говоритъ, основываясь на опытахъ, что стоитъ только привить коровѣ человѣческую оспу, чтобы имѣть хорошую коровью оспу и такимъ образомъ получать въ каждое время годную лимфу къ употребленію.

1-го Октября.

Королева предсѣдательствовала вчера въ тайномъ совѣтѣ въ Виндзорѣ, послѣ чего принимала посѣщеніе Герцога Суссекса. Въ поманутомъ совѣтѣ, новый Секретарь военнаго отдѣленія и Министръ кабинета, Г. Маколей, совершилъ присягу въ званіи члена тайнаго совѣта и послѣ того удостоился чести цѣловать руку Королевы. — Утверждаютъ, что по поводу ожидаемаго посѣщенія владѣтельнаго Герцога Саксенъ-Кобургскаго и его сына, Принца Алберта, блистательныя празднества будутъ происходить въ Виндзорскомъ замкѣ. Опять возобновляются слухи о бракѣ Королевы съ помавутымъ Францемъ.

— Г. Мекъ Нагтенъ, назначенъ посланникомъ при Дворѣ Шаха Судши въ Афганистанѣ. (G.C.)

Испанія.

Мадридъ, 23-го Сентября.

Королева Правительница приняла весьма милостиво депутацію Палаты Кортесовъ, приносящую поздравленіе Ея Величеству.

— Въ *Correo* помѣщенъ взглядъ на бюджетъ Испаніи на 1839 и 1840 годы: предполагаемые расходы простираются до 1,650,301,974 реаловъ (доходы составляютъ 715,096,833 реаловъ) слѣдовательно недостатъ 935,205,136. — Въ означенномъ журналѣ присовокупляютъ, что водвореніе спокойствія въ сѣверныхъ провинціяхъ подаетъ Правительству возможность сократить расходы на военныя потребности, и та-

пытаніи, сѣдгагающихъ сѣ Вѣсходѣ. Pan Hummelauer, jak slychac, wkrótce uda się do Londynu, aby tam podczas nieobecności Xiążęcia-Esterhazy kierować sprawami poselstwa.

— Xiążę nasz dwa razy zaszczycił swém odwiedzeniem Austriackiego Kanclerza Państwa, na co ostatni wzajemnie odpowiedział i przy tej okoliczności Xiążęzna Metternich, miała zaszczyt być przedstawioną Xiążęcej wdowie.

Белгія.

Bruxella 3 Października.

Dzisiejszy *Moniteur Belge*, donosi już urzędowo, o mianowaniu Xięcia Chimay, Posłem nadzwyczajnym i pełnomocnym Ministrem Belgickim, przy dworze Hagskim.

— *Emancipation* donosi za rzecz niezawodną, że tu-tejsze krajowe okręty w Holandyi, będą doznawały obciążenia służącego narodowi najwięcej faworyzowanym, to jest takiego, jak własne okręty holenderskie. (G.C.)

Англія.

Лондонъ, дня 28 Września.

Ближе wiadomości o poczynionych przez wylewy wód spustoszeniach w Szkocyi, brzmią wielce niepomysłnie. Z miejsc nieco wyżej położonych, woda uniosła całe żniwa, nawet bydlęta na przychowach, wiele szkody ucierpiało z przyczyny wylania się rzek. Szczególniej zaś rzeka Allan powyżej Stirlingu, poczyniła wielkie spustoszenia. Do 600 drzew wyrwanych z korzeniem woda porwała i uniosła. Dwa nowe jeszcze nieskończone mosty na rzece Tweed, także zostały mocno uszkodzone.

— Gaz. *Morning-Chronicle* zawiera w liście z Konstantynopola, pod dnem 4-m Września następujące wiadomości z Persyi: W ostatnim tygodniu otrzymane tu zostały listy z Tabris, pod d. 24 Lipca i z Erzerum, pod d. 20 Sierpnia. Podług wiadomości w nich zawierających się, zdaje się, iż Persya znajduje się w stanie zupełnego bezrządu i zamieszania. W prowincjach Ispahanie i Sziras wielkorządcy zostali ze swych miejsc wygnani i ujrzeli się zmuszonymi szukać ocalenia w ucieczce; w Kaschan, Nehawand i Tabrysie, codziennie zachodzą buntownicze rozruchy. W ostatniem miejscu przyszło do wybuchu rokoszu, który w każdym przypadku sprawiłby wielki rozlew krwi, gdyby w sam czas nie potrafiiono usmierzyć rozjątrzenia pospólstwa i powściągnąć je od większych niepokojów i zaburzeń. Szach Perski rzeczywiście jakoby ze znacznym wojskiem, znowu wyruszył na wyprawę do Herat. (A.P.S.Z.)

— Przybył tu w tych dniach P. Odillon-Barrot z Paryża, w celu zwiedzenia naszych okolic fabrycznych.

— Lekarz Ecely z Ayleysbury, zapewnia, jak powiada z doświadczenia, iż dosyć jest zaszczyć krowie ospą ludzką, aby mieć dobrą ospą krowią i tym sposobem dostać w każdym czasie limfę pożądaną do użycia.

1 Października.

Królowa prezydowała wczora na radzie tajnej w Windsor a następnie przyjęła odwiedziny Xięcia Sussex. Na radzie wspomnianej, Pan Macaulay, nowy Sekretarz wydziału wojny i gabinetowy Minister, złożył przysięgę, jako członek rady tajnej, a następnie miał zaszczyt być przypuszczone do pocałowania ręki Królowy. — Utrzymują, że przy spodziewanych odwiedzinach panującego Xięcia Sasko-Koburgskiego i jego syna Xięcia Alberta, nader świetne uroczystości w zamku Windsor odbywać się będą. Więści o oślubinach Królowy z tym Xięciem, ponawiają się.

— Pan Mac Naghten, został mianowany posłem przy dworze Szacha Sadszy, w Afghanistanie. (G.C.)

Hiszpania.

Madryt, 23 Września.

Królowa rejentka przyjęła jak najuprzejmiej deputacyą Korteżów, wybraną w celu złożenia jej powinszowań.

— *Correo* udziela następujący rzut oka na budżet Hiszpański na rok 1839 i 1840: domniemane wydatki 1,650,301,974 realow. (dochód 715,096,833 realow.), zatem deficit 935,205,136 realow. Pominiony dziennik dodaje, że uspokojenie prowincyj północnych, postawi Rząd w możności zmniejszenia kosztów wojennych, a tym samym deficit zmniejszy się do 443,784,783 realow. Procenta od długu publicznego wynoszą 306,563,289 rea-

кими образомъ недочетъ уменьшится до 443,784,783 реаловъ. Процентъ съ общественнаго долга составляетъ 306,568,289 реаловъ. Если проценты сѣя не будутъ уплачены, то недочетъ будетъ все еще простираться до 137,216,669 реаловъ, если Государственныя доходы не увеличатся.

26-го Сентября.

На вчерашнемъ засѣданіи палаты Депутатовъ, Г-нъ Мендизабаль предлагалъ, чтобы Министры представили палатѣ всѣ акты, относящіеся къ конвенции, заключенной въ Бергаръ, и къ прежнимъ условіямъ съ Мунагорри. Палата постановила взять на разсмотрѣніе предложенія Г-на Мендизабала.

— Въ придворной газетѣ напечатано предписаніе Министра Внутреннихъ Дѣлъ, чтобы различіе мнѣній отнюдь не подавало повода къ преслѣдованіямъ, напротивъ того, чтобы жители оставшіеся вѣрными Королеви, старались дружественнымъ обхожденіемъ склонить Карлистовъ на сторону Ея Величества.

(О.Г.Ц.П.)

И т а л і я.

Римъ, 24-го Сентября.

Утверждаютъ, что Монсеньоръ Масси, Епископъ Губбю, возведенный въ достоинство Архіепископа съ оставленіемъ при Епископствѣ, опредѣленъ нунціемъ при Сардинскомъ Дворѣ. Уже 80 лѣтъ отъ Папскаго престола отправляемы были къ этому двору только повѣренныя въ дѣлахъ, потому что оба Провителства не были съ собою согласны на счетъ того, должно ли постъ нунція въ Туринѣ принимать за мѣсто первой или второй степени. Теперь это различіе наконецъ устранено послѣ продолжительныхъ переговоровъ. Нунцій въ Туринѣ не принадлежитъ ни къ одному изъ обоихъ классовъ, и отсюда не можетъ быть опредѣленъ къ мѣсту нунція первой степени. По окончаніи исполненія своей должности и по отозваніи въ Римъ, онъ получаетъ такъ называемую *Lorica Cardinalitia*, т. е. мѣсто, которое будучи равнымъ званію нунція первой степени, удостоиваетъ къ повышенію въ санъ Кардинала.

Неаполь, 19-го Сентября.

Въ ознаменованіе счастливаго разрѣшенія отъ бремени Ея Величества, Король повелѣлъ праздновать три дня и троекратно повторять иллюминацію *Capo di Monte*. Последняя каждой вечеръ привлекаетъ безчисленное множество экипажей и зрителей.

(A.P.S.Z.)

Т у р ц і я.

Константинополь, 14-го Сентября.

Султанъ предпринимаетъ теперь поѣздки какъ въ экипажѣ такъ и по морю, въ сопровожденіи своего меньшаго брата Абдуль-Асиза. Недавно оба они посетили Камергера Исеть-Бей въ его загородномъ домѣ и по этому случаю проходили пышномъ и безъ стражи чрезъ деревню Гайдеръ Паша, гдѣ собравшіеся во множествѣ народъ радушно извѣщали свою радость и преданность юному Владѣтелю. 10 ч. с. м. также Султанша мать (Султанша Валиде) ѣздила со своимъ меньшимъ сыномъ Абдуль-Асизомъ въ деревню Гайдеръ Паша, гдѣ она имѣетъ кіоскъ. При возвращеніи сопровождали ее отрядъ Гвардіи и всѣ Евнухи Дворца.

— Посланникъ изъ Бухары, намѣревавшійся уже отправиться отсюда въ Трбизондъ, остался для дальнѣйшаго здѣсь пребыванія. (A.P.S.Z.)

Е г и п е т ъ.

Александрія, 6-го Сентября.

(Изъ Французскихъ газетъ). Въ Англійскомъ Консульствѣ говорено о томъ, что въ случаѣ, еслибы въ Тулонѣ войска сѣли на корабли и были отправлены на Востокъ, то 10,000 человекъ изъ Англійска-Индійскаго войска, высадились бы на берегъ при Суэцѣ.

— Многіе знаменитые Турки въ Константинополѣ, писали къ Мегмеду-Али, чтобы онъ не требовалъ ничего излишняго отъ Порты и притомъ всѣ отклоняютъ и не соглашаются на внимательство Христіанскихъ Державъ. Мать Султана также писала къ Вице-Королю и безъ вѣдома Хозрева-Паша; она отвѣчаетъ самымъ благосклоннымъ образомъ на письма Мегмеду-Али, увѣряетъ его въ готовности своей, употребить все свое вліяніе, чтобы требованія его были приняты, но настоятельно обязываетъ его, подержать престолъ ея сына. (G.C.)

К и т а й.

По письмамъ изъ Макао отъ 30 Мая, Капитанъ Элліотъ выѣхалъ изъ Кантона со всеми Англичанами, которые были задержаны въ качествѣ заложниковъ. Говорятъ, что опіумъ отданъ Китайцамъ, которые отправили оный въ Пекинъ, предоставивъ окончательное рѣшеніе дѣла монарху поднебесной Имперіи. Торговля совершенно ушла. (О.Г.Ц.П.)

low, jeżeli te nie będą zapłacone, to deficit, skoro się nie powiększą dochody, zawsze wynosić będzie 137,216,669 realow.

Dnia 26.

Na wczorajszymъ posiedzeniu Izby Deputowanych, wniość P. Mendizabal, aby Ministrowie przedłożyli Izbie wszystkie papiery, dotyczące się układu w Bergara i dawniejszego z Munagorrim. Izba postanowiła wziąć ten wniosek pod swoją rozagę.

— Gazeta dworska umieściła rozkaz Ministra Spraw Wewnętrznych, aby nikt nie był prześladowany, z powodu swych mniemań politycznych, owszem, aby przyjaźne oprzedanie wpływało na pozyskanie Karolistów sprawie Królowej. (G.R.K.P.)

W ł o c n y.

Rzym, 24-go Września.

Zapewniają, iż Monsignor Massi, Biskup Gubbio, wyniesiony następnie Arcy-Biskupa, z zachowaniem przy nim jego Biskupstwa, przeznaczony jest na Nuncjusza przy Dworze Sardynskim. Od lat 80 Stolica Papiezska wysyłała do tego dworu tylko sprawujących interessa, ponieważ oba Rządy nie mogły się z sobą porozumieć względem tego: czyli miejsce w Turynie nuncjusza, należy mieć za nuncyaturę pierwszego lub drugiego stopnia. Teraz różnica ta nakoniec po długich układach została uchyloną. Nuncjusz w Turynie nie ma należeć do żadnej z klas obójga i nie może być z tamtąd mianowany nuncyuszem pierwszego rzędu. Po skończeniu sprawowania swojego urzędu i po odwołaniu do Rzymu, taki nuncjusz otrzymuje tak zwane *Lorica Cardinalitia*, to jest: miejsce, które równe co do stopnia nuncyaturze pierwszego rzędu, nadaje bezpośrednio prawo otrzymania kapelusza Kardynalskiego.

Neapol, 19 Września.

Na obchód szczęśliwego rozwiązania ciąży N. Królowej Jej Mości, Król rozkazał odbywać przez trzy dni uroczystości i trzykroć powtórzyć illuminacyę *Capo di Monte*. Ostatnia każdy wieczór ściągają niepoliczone mnóstwo pojazdów i widzów. (A.P.S.Z.)

Т у р ц я.

Stambul, 14-go Września.

Sułtan przedsiębierze dopiero małe podróże tak w pojeździe, jak morzem, w towarzystwie swego młodszego brata Abdul Asis. Niedawno obadwa odwiedzili Szambelana Izet-Beyja w wiejskiej jego posiadłości, z jakiego powodu przechodzili pieszo i bez straży przez wioskę Haider-Basza, gdzie lud tłumnie zgromadzony u przejmie wyrażał swą radość i przywiązania do młodego władcy. Dnia 10-go b. m. Sułtanka Matka (Sułtanka Walide) także ze swym młodszym synem Abdul-Asis, zwiedziła Haider-Basza, gdzie ona kiiosk posiada. Z powrotem towarzyszyli jej oddział gwardyi i wszyscy eunuchowie pałacu.

— Poseł z Bucharы, który zamierzał na powrót udać się do Trapezuntу jeszcze na czas dalszy tu swój pobyt przedłużył. (A.P.S.Z.)

Е г и п е т ъ.

Alexandrya, 6 Września.

(Z gazet franc.) — W konsulacie angielskim była mowa o tém, iż na przypadek, gdyby w Tulonie wsiadło wojsko na okręty i było przeznaczone na Wschód, natenczas wyląduje 10,000 ludzi z wojska angielsko-indyjskiego, pod Suez.

— Wielu znakomitych Turków w Stambule, pisało do Mehmeda-Alego, ażeby nie wymagał wiele od Porty, ale obók tego wynurzają się wszyscy przeciwko interwencyi mocarstw chrześcijańskich. Matka Sułtana, pisała także do Vice Króla, a do tego bez wiedzy Chosrewa Baszy; odpowiada ona w sposobie najprzychylniejszym na listy Mehmeda-Alego, przyrzeka mu, użyć wpływu swego, w poparciu jego żądań, obowiązując go jednakże jak najmocniej, aby utrzymał tron jej syna. (G.C.)

С и н и у.

Według listów pisanych z Makao, w dniu 30 Maja, Kapitan Elliot opuścił Kanton 27 t. m. ze wszystkimi Anglikami, których jako poręczycielów przytrzymało. Mówiono, że opium wydano Chińczykom, którzy je do Pekinu dostawili, pozostawiając ostateczny wyrok Monarsze-Niebieskiemu. Handel zupełnie ustał. (G.R.K.P.)

ЖЕЛѢЗНО-БУМАЖНЫЯ ПЕЧИ ИЗОБРЕТЕНІЯ Г. КАРЕЛИНА.

При безпрерывно увеличивающемся народонаселеніи, при расширеніи городовъ, дѣла постоянно уменьшаются, а дрова становятся дороже. Нашъ Петербургъ поглощаетъ ежегодно болѣе двухъ милліоновъ сажень. Сосчитайте теперь, что сажень березовыхъ однополенныхъ дровъ (отъ 8 до 10 вершковъ), вѣситъ около 60 пудовъ, и таже ежегодно должно привезти, только для одной отопки, до 120 милліоновъ пудовъ! Количество огромное, стоящее множество денегъ и времени, и затрудняющее часто самыя неспешныя при мелководіяхъ и другихъ случайностяхъ. Многие ученые люди старались изобрести средство къ сбереженію дровъ и дешевому устройству печей, но почти все прежнія изобретенія и усовершенствованія не принесли существенныхъ выгодъ. Наконецъ, уволенному отъ службы Генералъ-Майору Карелину, удалось рѣшить эту важную задачу, и его изобретеніе удовлетворяетъ, въ полной мѣрѣ, политическимъ экономовъ и домохозяевъ, ибо сберегаетъ дрова, а при томъ избавляетъ отъ устройствъ домовыхъ трубъ, чистки ихъ, и предохраняетъ дома отъ пожара. Вотъ въ чемъ дѣло:

Изъ сажени дровъ, т. е. изъ 60 пудовъ дрова, остается, по сжигеніи его, всего 12 пудовъ угля; следовательно, если топить угольями, то, въ мѣсто тяжести 120 милліоновъ, привозимой дровами въ Петербургъ, должно будетъ привезти только 24 милліона пудовъ угля, т. е. почти пятую только часть. Печи Г. Карелина топятъ угольями. Вообразите себѣ красный цилиндръ, отъ полуаршина до аршина въ поперечникѣ, и отъ аршина до 2 аршинъ вышины, изъ картонной бумаги, обклеенный какими угодно обоями. Въ этомъ цилиндрѣ устроенъ особаго рода снарядъ, въ которомъ уголь таѣетъ, а не горитъ, и передаетъ комнатѣ теплоту чрезъ бумажную оболочку *). Въ комнатахъ не можетъ быть ни дыму, потому что его вовсе не бываетъ при топкѣ этого рода; ни угару, какъ это всынито и доказано. Небольшая труба изъ печи вовсе не проводитъ дыма, потому, что онъ не отдѣляется отъ углей, а служитъ только для сообщенія съ чистымъ воздухомъ, т. е. для прохода углекислаго газа. Многимъ покажется страннымъ, что въ составъ печи употребляется бумага. Все гениальное кажется сначала страннымъ, и вѣрно первая Голландская печь показала, послѣ изобретенія, весьма странномъ, приходя къ трубѣ въ нѣсколько сажень, отъ которой опасались дождя, вѣтра и грома. Но дѣло въ томъ, что бумага здѣсь вещь необходимая, потому, что бумага, будучи одарена наибольшею способностью изсѣргать сообщаемую ей теплоту (*chaleur rayonnante, strahlende warms*), есть лучший или единственный къ тому матеріалъ. Печь такъ устроена, что таѣющій уголь ни какъ не можетъ зажечь бумаги, будучи отдѣленъ отъ ней. Одна изъ таковыхъ печей стояла восемь дней въ передней комнатѣ дома, занимаемаго Его Сіятельствомъ Г. С. Петербургскимъ Военнымъ Генералъ-Губернаторомъ Графомъ П. К. Эссеномъ, и удовлетворила всемъ хозяйственнымъ потребностямъ. Сообщаемъ здѣсь, слово въ слово, свидѣтельство, выданное Е. С. Генералъ-Майору Карелину.

Милостивый Государь
Василій Силицъ!

Представленная мнѣ Вашимъ Превосходительствомъ желѣзно-бумажная печь вашего изобретенія, нагрѣвала весьма достаточно, въ занимаемомъ мною казенномъ домѣ, комнату, длиною двѣнадцать, шириною двѣ, а вышиною восемь аршинъ; одною запылкою простаго деревяннаго угля до шести фунтовъ вѣсомъ, сожигаемаго ею, въ устроенный ходокъ, въ четырнадцать часовъ, содержала она во все сіе время равную теплоту; дыму, угару, или непріятнаго воздуха отъ оной не замѣчено.

Опытъ сей показываетъ, сколь полезно настоящее изобретеніе ваше, и я съ особеннымъ удовольствіемъ свидѣтельствую о томъ, имѣя честь быть, съ истиннымъ почтеніемъ и преданностію.

Вашего Превосходительства
покорный слуга

Графъ Петръ Эссенъ.
(Вил. Губ. Вѣд.)

*) Для успокоенія слышномъ боязливыхъ, эта оболочка обложена желѣзомъ.

Съ 1-го числа сего мѣсяца Октября началась подписка на послѣднюю четверть года, на газету Литовскаго Вѣстника. — Цѣна по прежнему 2 руб. 25 коп. сереб.

ВЛАДЫКА. Типогр. А. Марциновскаго. Печатавъ дозволено, Октября 10 д. 1839 г. — Цитаторъ Кодек. Сов. Мѣсяцъ Вашневскій.

PIECE ŻELAZNO-PAPIEROWE, WYNALEZKU P. KARELINA.

Przy niustanném powiększaniu się ludności, przy rozszerzaniu się miast, lasy ciągle się zmniejszają, i drwa stają się droższymi. Nasz Petersburg corok spożywa więcej dwóch milionów sążni. Uważmy teraz, że sążen drow brzosowych jednopolenowych (8 do 10 wierszkow), waży około 60 pudow; zatem corok potrzeba przywieźć, na sam tylko opał, do 120 milionow pudow! Ilość ogromna, kosztująca wiele pieniędzy i czasu, nabawiająca częstokroć kłopotów samym dostarczycielom w czasie, kiedy wody spławne są mańskie lub w innych wydarzeniach. Wielu uczonych starało się wynaleźć sposoby do oszczędzenia drow i takiego urządzenia piecow; ale wszystkie prawie dawniejsze wynalazki i udoskonalenia nie przyniosły istotnych korzyści. Nakoniec, uwolnionemu ze służby Jenerał-Majorowi Karelinowi, poświęciło się rozwiązać to ważne zadanie. Wynalazek jego zupełnie zadowolnia, ekonomistów politycznych i gospodarzy domow, gdyż oszczędza opał i nie potrzebuje robienia kominow, oczyszczania ich, i zabezpiecza domy od pożaru. Rzecz cała tak się ma:

Z sążnia drow, to jest z 60 pudow drzewa, zostaje, po spaleniu, węgla 12 pudow, przeto zamiast 120 tu milionow, jeśli będzie palono węglami, ciężaru przewożonego w drwach do Petersburga; trzeba będzie przywieźć tylko 24 miliony pudow węgla, t. j. prawie piątą część tylko. Piece P. Karelina opalają się węglem. Wyobraźmy sobie kształtny wałek, od pół arszyna do arszyna w diametrze, a od arszyna do 2-eh arszynow wysokości, z tektury, oklejony jakimś się podobą obiciem. W tym wałcu, przyrządzony jest osobnego rodzaju aparat, w którym węgle tleją, a nie goreją, i udziela pokojowi ciepło przez powłokę papierową *). W pokojach nie może być ani dymu, dla tego, że gocale nie bywa w paleniu podobnego rodzaju; ani swądu lub szadu, o czym przekonany czynione doświadczenia. Nie wielki komin z pieca, zgoła nie wyprowadza dymu, gdyż on nie oddziela się od węglow, służy zaś tylko dla połączenia z powietrzem czystym, t. j. dla wyprowadzenia gazu węglowego. Dla wielu wydać się może dziwnem, że do zrobienia pieca, użyty jest papier czyli tektura! Wszystko, co jest genialnem, wydaje się z początku dziwnem, i bez wątpienia, pierwszy piec Holenderski, po swém wynalezieniu, wydał się bardzo dziwnem, połączone o kilka sążni z kominem, od którego obawiano się deszczu, wiatru i piorunow. Nie na tém rzecz, że papier tu jest istotą niezbędną potrzebną, dla tego, że papier, będąc obdarzony największą sposobnością promienistego wydawania z siebie przysiętego ciepła (*chaleur rayonnante, strahlende warms*), jest najlepszym, albo raczej jedynym do tego materjałem. Piec, tak urządzone, że wagi tlejącej w wałcu nie może zapalić papieru, będąc od niego oddzielonym. Jeden z takich piecow przez ośm dni stał w przedpokoju domu, zajmowanego przez Jasnę Wielmożnego Pana St. Petersburgskiego Wojennego Jenerał Gubernatora, Hrabie P. K. Essena, i zadość uczynił wszystkim potrzebom gospodarskim. Kładziemy tu doświadczenie i przychyłnością.

Mościwy Panie
Bazyli Silicz!

Przysłany mi przez Jasnę Wielmożnego Pana żelazno-papierowy piecyk, jego wynalazku, ogrzewał całe dostatecznie, w zajętych przeze mnie domu skarbowym, pokój, długości dwanaście, szerokości dziewięć, a wysokości ośm arszynow; od jednego wypania prostego drzewnego węgla do sześciu funtow wagi, który w nim apala się, w czasie umiarkowanego zimna, przez ośm godzin, utrzymywał ten piec przez wszystkie te godziny ciepło równe; dymu, swądu lub nieprzyjemnego zęń zapachu nie dostrzeżono.

Doświadczenia to przekonywa, jak jest pożyteczny ten jego wynalazek, i ja ze szczególniejszém zadowoleniem o tém zaświadczam, mając honor być z prawdziwem powołaniem i przychyłnością.

Jasny Wielmożnego Pana
najniższym sługą

Hrabia Piotr Eszen.

(Wil. Gub. Wiad.)

*) Dla uspokojenia zbyt czułych, powłoka ta obłożona jest żelazem.

Od dnia 1-go teraźniejszego miesiąca Października zaczęła się Prenumerata na ostatni tego roku Kwartał Gazety Kuryera Litewskiego. — Cena zwyczajna rubli srebrem 2 kop. 25.